

Kangasalan kansalliset seniorit ry
30 vuotta

HISTORIIKKI
vuosilta 1986 – 2015

Kangasalan Kansallinen Eläkeläisyhdistys ry 1986 – 1997

Kangasalan Kansalliset Seniorit ry 1997 – 2010

I OSA

HISTORIIKKI

vuosilta 1986 – 2010

Puheenjohtajan tervehdys

13.3.2011 on juhlapäivä. Silloin tulee kuluneeksi virallisesti 25 vuotta yhdistyksemme perustamisesta.

Sinikka Mäkelä on ansiokkaasti laatinut yhdistyksemme toiminnasta historiikin. Kiitos arvokkaasta työstä Sinikalle ja taustajoukoille. Kiitos myös kaikille yhdistyksessä mukana olleille. Itse olen ollut aktiivisesti toiminnassa vain vähän aikaa, arvostan toimintaa ja haluan olla mukana jatkossakin.

Historiikkia lukiessa voi vain vahvistaa, että seniorienergiaa on ollut liikkeellä koko 25 vuoden ajan. Toiminta on ollut monipuolista ja vastannut jäsenistön tarpeita, siitä kertoo merkittävä jäsenmäärä.

Yhdistyksemme tavoitteena on ylläpitää jäsenistön aktiivisuutta järjestämällä monipuolista kerhotoimintaa, erilaisia tilaisuuksia, matkoja ja retkiä. Tätä kaikkea olemme tehneet toiminnan alusta alkaen. Jatketaan yhdessä eteenpäinkin!

Vuoden 2010 teema on ”Seniorienergia liikkeelle” ja vuoden 2011 ”Seniorit ajassa mukana”.

Kangasalla joulukuun 1. päivänä 2010

Osmo Mäkinen

Johdanto

Kangasalan Kansalliset Seniorit ry:n perustamisesta tulee 13.3.2011 neljännesvuosisata täyteen. Tässä vaiheessa on syytä tallentaa yhdistyksen tähänastiset vaiheet. Toivon, että tästä koosteesta on apua seuraavan historiikin laatimisessa.

Mahdoton tehtävä on kuitenkin ollut kirjoittaa kaikesta, mitä on vuosien saatossa tapahtunut ja tehty. Ohjenuorana olen pitänyt erään seniorikerhon 20-vuotis-historiikin kanteen lukijan kirjoittamaa mielipidettä: ”Hyvä esimerkki historiikista, jonka ei tarvitse olla ikävystyttävän pitkä”. Parhaalla tahdollakaan en kuitenkaan pystynyt tiivistämään yhdistyksemme historiikka samaan mittaan.

On ollut pakko valikoida runsaasta aineistosta vain joitakin mielestäni tärkeimpiä asioita. Niinpä koosteessani olen maininnut esimerkiksi kerhojen kohdalla vain perustamisvaiheet ja toimintamuodot. Samoin lukuisat matkat ja retket ovat jääneet vain joillekin maininnoille. Eniten pahoittelen sitä, että näin tiiviissä esityksessä ei ollut mahdollista mainita kaikkia yhdistyksen toiminnassa ansioituneita henkilöitä. Jokainen jäsen on kuitenkin ollut tärkeä, kun yhdessä olemme toimineet.

Lähdeaineistona olen käyttänyt Liiton historiikka ”Murroksen vuodet”, Pirkanmaan Kansallisen senioripiirin historiikka, yhdistyksen pöytäkirjoja ja toimintakertomuksia sekä muuta yhdistyksen arkistoa. Valitettavasti toiminnan alkuaikojen materiaali on jonkin verran puutteellista ja osin ristiriitaista.

Lopuksi haluan erityisesti kiittää Pentti A Jokista suurenmoisesta yhdistyksen ensimmäisen puheenjohtajan Onni Lehtosen haastattelusta sekä Pirkko Mäkistä yhdistyksen perustamiseen liittyvistä muisteloista.

Tampereella lokakuun 31. päivänä 2010

Sinikka Mäkelä

ELÄKELÄISTOIMINNAN VIRIÄMINEN KANGASALLA

Eläkeläisjärjestöjen ja -yhdistysten toiminta ei ole "iällä pilattua" yleensäkkään. Syy on yksinkertainen: yksityisen työsektorin eläkelait, TEL ja LEL, tulivat voimaan lähes viisikymmentä vuotta sitten, eli 1.7.1962. Uutena suurena ja merkittävänä ryhmänä eläkeläiset edunvalvontatehtävineen tulivat näin esiin ja julkisuuteen.

Kangasalla järjestäytynyt eläkeläistoiminta alkoi 1971 keväällä. Tämän toiminnan pioneeri ja aktiivi on Onni Lehtonen (s. 8.4.1917). Onni Lehtonen perusti tällöin Kangasalan Sitoutumattomat Eläkeläiset -yhdistyksen. Myöhemmin hän perusti Kangasalan Kansallisen Eläkeläisyhdistyksen, nimi muutettiin 19.2.1997 Kangasalan Kansalliset Seniorit yhdistykseksi, jonka puheenjohtajana hän toimi kunnioitettavat 10 vuotta. Lehtonen kutsuttiin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi vuonna 1997. Ansioistaan hänet on palkittu mm. Kansallisen Senioriliiton kultaisella ansiomerkillä vuonna 2001.

Tässä tallennetut muistiinpanot perustuvat Onni Lehtosen haastatteluun 19.2.2002.

Onni Lehtonen työskenteli kamreerina Kangasalan Säästöpankissa. Pankin toimitusjohtaja oli silloin Lauri Rantala. Rantala askarrutti jo silloin uutena ja nousevana ilmiönä eläkeläisten ryhmän merkittävä kasvaminen, josta aiheesta he usein Lehtosen kanssa keskustelivat. Pankin kannalta tämä ryhmä asiakkaina oli enemmän kuin tervetullutta, sillä eläkeläiset ovat aina eläneet ns. säästeliästä elämää. Pankkien ongelma silloin oli se, että lainanottajia olisi ollut enemmän kuin tallettajia. Siksi juuri pankki oli kiinnostunut tallettajista ja heidän säästöistään.

Rantala esitti järkevä ajatuksen, että perustettaisiin jonkinlainen eläkeläisyhdistys, joka pankin tuella voitaisiin käynnistää. Onni Lehtonen ryhtyi kehittämään tätä hienoa ideaa. Sattui vielä niin hyvin, että Helsingistä muutti Kangasalle eläkepäiviään viettämään faktori Aarne Järvi. Kuin johdatuksesta, hän kirjoitti jutun Kangasalan Sanomiin eläkeläistoiminnan tarpeellisuudesta uudessa kotikunnassaan ja kehotti ottamaan häneen yhteyttä jos joku sattuisi olemaan asiasta kiinnostunut. Onni Lehtonen soitti heti, pidettiin palaveri, jonka jälkeen päätettiin kutsua kiinnostuneita eläkeläisiä kokoukseen kirkonkylän koululle.

Paikalle tuli nelisenkymmentä kiinnostunutta ja niin näki Kangasalan Sitoutumattomat Eläkeläiset päivänvalon. Onni Lehtonen toimi kokouksen kutsujana ja työnantajansa Säästöpankin valtuutuksella lupasi huolehtia toiminnan taloudellisesta kattamisesta. Säästöpankki maksoi nuorisuratalo Pirtin vuokrat, jossa pidettiin kaksi kertaa kuukaudessa tilaisuuksia. Virallisten asioiden jälkeen tanssittiin eli oltiin "humppalinjalla." Näin käynnistyi eläkeläisten toiminta, kevyesti mutta kuitenkin. Sitoutumattomat eläkeläiset toimivat ns. villinä yhdistyksenä, vasta 15 vuoden jälkeen yhdistys rekisteröitiin ry:ksi.

Toiminta oli kaikesta puoluepoliittisista rasitteista vapaata, niin kuin eläkeläistoiminnan pitäisikin olla. Kävi kuitenkin niin, että jotkut puoluepolitiikkaan suuntautuneet "haistoivat" tässä olevan politiikan tekemisen ja ääntenkalastuksen instrumentin. Se toteutui niin, että kaikki johtajapaikat siirtyivät hiljalleen näille poliittisesti sitoutuneille henkilöille. Tämä heijastui tietenkin toimintaan, ja se ärsytti heitä, jotka eivät voineet tätä yksipuolista politisoitumista hyväksyä.

Onni Lehtonen ei vielä työssä olevana tietenkään osallistunut varsinaisiin "eläkeläisrienteihin", mutta hän oli taustahenkilönä kuitenkin hyvin tietoinen tapahtumista. Tästä syystä hän jo v. 1976 syksyllä kypsytteli ajatusta kansallisen eläkeläisseuran perustamisesta Kangasalle. Toiminta käynnistyiikin epävirallisesti, ilman että omaa yhdistystä perustettiin. Tehtiin mm. matka eduskuntaan, jossa isäntänä toimi silloinen veteraanikansanedustaja Mikko Asunta. Vierailtiin Aamulehdessä ja pidettiin erilaisia keskustelu- ja illanviettotilaisuuksia. Osallistujia näissä oli parhaimmillaan 40 henkilöä.

Ajatus oman rekisteröidyn yhdistyksen perustamisesta olisi ollut luonnollinen ja helppo tehtävä - mutta ei!! Se kielteinen - ei - oli vahvan kangasalalaisen vaikuttajan Pertti Tulenheimon kommentti. Vaikka hän piti ajatusta muuten hyvänä, niin hän näki kansallisen eläkeläisyhdistyksen niin vahvana kilpailijana kokoomuslaiselle toiminnalle, että se voisi jopa viedä puolueeseen sitoutuneita jäseniä.

– Kun Pertti Tulenheimo toimi mm. Kangasalan Säästöpankin hallituksen puheenjohtajana, niin enhän minä voinut esimieheni yli kävellä, oli toteltava, tuumi Onni Lehtonen. Tähän päättyi tämän epävirallisen eläkeläisjoukon toiminta. Ajatus oman kansallisen eläkeläisyhdistyksen perustamisesta hautautuikin lähes 10 vuodeksi.

Erkki Pihlajamäki muiden avustuksella kuitenkin "ahdisteli ja painosti" Onni Lehtosta jatkuvasti sillä, että oma kansallisille arvoille rakennettu eläkeläisseura pitäisi viimeinkin perustaa. Olosuhteet olivat muuttuneet ja Onni Lehtonenkin oli jo ollut eläkeläisenä useat vuodet, joten aika oli kypsä toiminnan aloittamiselle. Neuvottelu yhdistyksen perustamisesta pidettiin maaliskuussa 1986 liiton edustajan kanssa.

Perustava kokous pidettiin 13.3.1986. Paikalla oli edustaja Pirkanmaan Kansallisesta Eläkeläispiiristä sekä Pirkko ja Erkki Mäkinen, Erkki Pihlajamäki, Soini Harve ja Onni Lehtonen. Perustetun yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Onni Lehtonen.

Näin perustettiin Kangasalan Kansallinen Eläkeläisyhdistys. Nimeksi vuonna 1997 muutettiin Kangasalan Kansalliset Seniorit ry, joka tänään on aktiivinen, monenlaista eläkeläisiin suuntautuvaa toimintaa harjoittava virkeä eläkeläisyhdistys.

Onni Lehtosen ansiot ja sitkeys ovat vaikuttaneet merkittävästi ja ratkaisevasti eläkeläisten järjestäytyneen toiminnan syntymiselle ja kehittymiselle Kangasalla, kuten edellä esitetystä voi todeta. Näitä hänen ansioitaan ei voi unohtaa silloin kun kirjoitetaan kangasalalaista eläkeläistoiminnan historiaa.

Pentti A. Jokinen

Toiminta alkaa...

Tunnustelujen jälkeen toiminta alkoi vireytyä. Jäseniksi ilmoittautuneiden joukosta johtokunnan jäseniksi valittiin Eila Rantala, Laila Aakkula, Onni Koski, Erkki Mäkinen, Tauno Tuormaa, Matti Kentta, Nils Sohlén, Liisa Talvitie ja Jaakko Jussila. Perustavan kokouksen yhteydessä oli piirin edustajien taholta selvennetty, että yhdistyksen jäseniä voivat olla eläkeläiset ja 55 vuotta täyttäneet henkilöt. Niinpä Erkki Pihlajamäki vielä työelämässä olevana ja Pirkko Mäkinen "alikäisenä"- 52 vuotiaana - jätettiin hallituksen ulkopuolelle. Neuvotteluissa Erkki Pihlajamäki kuitenkin totesi, ettei Erkki Mäkistä voi yksin päästää hallitukseen, vaan Pirkon pitää olla myös mukana. Näin sitten uhmattiin piirin ohjeita ja Pirkko valittiin johtokuntaan mukaan pääemännän tehtäviin.

Johtokunnan järjestäytymiskokous pidettiin 23.10.1986. Puheenjohtajaksi oli perustavassa kokouksessa valittu Onni Lehtonen. Järjestäytymiskokouksessa varapuheenjohtajaksi valittiin Eila Rantala, sihteeriksi Laila Aakkula, rahastonhoitajaksi Erkki Mäkinen, jäsensihteeriksi Onni Koski ja pääemännäksi Pirkko Mäkinen, muut jäsenet olivat Nils Sohlén, Liisa Talvitie, Tauno Tuormaa ja Jaakko Jussila.

Varsinaisesti seuran toiminta alkoi 8.1.1987 pidetyssä ensimmäisessä yleisessä kokouksessa. Kokouksessa oli läsnä 16 yhdistyksen jäsentä.

Yhdistysrekisteriin Kangasalan Kansallinen Eläkeläisseura merkittiin 24.6.1987

Eläkeläisseurojen kattojärjestö Kansallinen Eläkeläisliitto ry muutti nimensä vuoden 1997 alusta Kansallinen Senioriliitto ry:ksi. Liitto suositti myös paikallisyhdistyksille nimenmuutosta. Kevätkokouksessa 19.2.1997 yhdistyksen nimeksi päätettiin Kangasalan Kansalliset Seniorit ry.

Jäsenistö

Jäsenmäärä alkoi heti kehittyä niin, että kahden ensimmäisen täyden toimintavuoden 75 jäsenen määrä alkoi tasaisesti kasvaa vuosittain ja on viime vuosina ollut 200 - 220 välillä.

Yhdistyksen vetäjien kohdalla on luonnollisesti 25 vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Aina on kuitenkin löydetty innostuneita ja aloitekykyisiä vetäjiä ja yhdistyksen toiminta on jatkunut vireänä. Haastetta kansalliselle eläkeläistoiminnalle on edelleen. Eläkeläisten ryhmän edunvalvonta on valtakunnallisesti liiton yksi perustehtävistä, paikallisjärjestönä voidaan kuitenkin antaa jäsenistön avulla voimaa ja taustatukea vaatimusten eteenpäin viemiseksi.

Toiminnan muodot

Kiinnostusta toimintaan ja mahdollisuuksia tutustua muihin senioreihin ovat tuoneet jäsenille järjestetyt kerhot, matkat ja retket, kulttuuritapahtumat sekä eri alojen luennot ja alustukset.

Kerhot

Merkittäviä vetovoimia toiminnassa ovat erilaiset kerhot. Ne ovat tuoneet eläkeikäisille mahdollisuuksia yhdessä harrastaa monipuolisesti niin liikuntaa, kuntoilua, vetreyttä muistia kuin osallistua erilaisiin kulttuuriharrastuksiin. Yhdistyksessä toimii edelleen useita kerhoja.

Ensimmäisenä kerhona aloitti **Senioritanssiryhmä** 1995 Eila Rantalan ohjauksessa. Myöhemmin Eila Rantala sai avukseen Salme Räsäsen. Senioritanssiohjaajia koulutettiin ja opastettiin Keikkulassa erilaisin kurssein. Ryhmän nimeksi otettiin myöhemmin **Senioritanssiryhmä Sirpakat**. Kerholaiset tanssivat kerran viikossa kesäkautta lukuun ottamatta. Sirpakat ovat esiintyneet yhdistyksen omissa juhlissa sekä erilaisissa ulkopuolisissa tilaisuuksissa.

Kirjallisuuskerhon kokoontumiset alkoivat vuonna 1997 vetäjänään Raija Kurki. Alkuaikoina kerho kokoontui Kangasalan kirjastonjohtaja Irmeli Outisen myötävaikutuksella hänen työhuoneessaan kerran kuukaudessa. Alussa kaikki jäsenet lukivat seuraavaan kokoukseen saman kirjan ja keskustelivat siitä omien ajatustensa perusteella. Jatkossa siirryttiin käytäntöön, että kerholaiset esittelivät lukemiaan kirjoja ryhmäläisille. Otettiin myös teemoja, jolloin perehdyttiin eri kirjailijoiden teoksiin. - Tämän kerhon nimen jatkoksi tuli myöhemmin Libris. Kerholaiset kokoontuvat edelleen kerran kuukaudessa. Librikessä käsitellään monipuolisesti sekä kotimaista että ulkomaista kirjallisuutta. Myös tietokirjallisuutta on viime aikoina otettu käsittelyyn ja perehdytty esimerkiksi Finlandialla ja Tieto Finlandialla palkittuihin teoksiin.

Keskustelukerho aloitti 3.2.1998 Aarne Räsänen vetämänä. Kerhossa keskusteltiin yhteiskunnallisista asioista sekä valtakunnallisella että kunnallisella tasolla. Myöhemmin kerho yhdistettiin muistikerhotoimintaan.

Muistikerhotoiminta alkoi Liiton piirissä ensin nimellä Muistijumppa. Toiminta aloitettiin Lappeenrannassa vuoden 1998 alussa. Siellä saatujen kokemusten perusteella päätettiin tiedustella muidenkin yhdistyksien kiinnostusta asiaa. Kangasalta vetäjäkoulutukseen lähti Maija-Liisa Jalava, joka sai koulutuksessa innostuksen asiaan ja Kangasalla ensimmäisen muistijumpparyhmän toiminta alkoi 8.10.1999. Ryhmä koostui aluksi osittain Keskustelukerhosta. Sitten miehet jäivät kokoontumisista pois. Tuntui kuitenkin siltä, että miehetkin kaipasivat omaa kerhoa ja niinpä Tuomo Nisula saatiin vetämään miehille omaa muistijumppakerhoa. Kerhojen suosio oli niin suuri, että naisille perustettiin toinenkin kerho. Orkideat aloitti kokoontumiset 10.10.2001 Tuulikki Lindforsin vetämänä. Nykyisin toiminnassa ovat naisten muistikerho **Kipinät**, miesten muistikerho **Kontiot** ja toinen naisten muistikerho **Vire**. Kerhoissa keskustellaan ja muistellaan niin vanhoja kuin lähitapahtumiakin, ratkotaan erilaisia muistinvirkistystehtäviä ja lauletaan vanhoja lapsuusajan lauluja.

Koska Kangasala oli yksi muistijumppatoiminnan alkupaikkakunnista, Maija-Liisa Jalava kutsuttiin liiton työryhmään, joka tehtävänä oli kehittää Muistijumppaohjaajan opas seniori-ikäisille. Hankkeen rahoitti RAY, jonka tuen edellytys oli, että opas on kaikkien eläkeläisjärjestöjen käytettävissä. Työn edetessä vuoden 2003 aikana muistijumppaprojektissa alettiin enenevässä määrin puhua muistikerhotoiminnasta. Tällä haluttiin korostaa muistijumppatoimintaa yhtenä yhdistyksien kerhotoimintana. Nimenvaihtoon oli syynä myös se, että muistijumppa sanana antoi jonkin verran virheellisen kuvan toiminnasta ja että sanan jumppa-loppu aiheutti jopa kielteisiä ennakkoluuloja. - RAY myönsi projektille rahoitusta vuosiksi 2001-2003, päätösseminaari oli 29.4.2003.

Myös lausunta kiinnosti senioreita. Kerhon, jonka nimi nykyään on **Lausuntaryhmä Oodit**, vetäjäksi saatiin Orvokki Nuutinen. Kerho aloitti 13.1.2000 ja se kokoontui kerran viikossa kesäkautta lukuun ottamatta. Runojen lausunnan lisäksi kiinnitettiin huomiota myös äänen muodostuksen harjoittamiseen. Nykyisin kokoontumiskerrat ovat vähentyneet, lausuntaa harrastetaan kuitenkin vielä kerran kuukaudessa. Sirpakoiden tapaan myös Oodit ovat osallistuneet niin yhdistyksen järjestämiin kuin muihinkin tilaisuuksiin lausumalla ohjelmistoaan.

Kuntoilu on etenkin seniori-ikäisille tärkeää. Aluksi liikuntamuotona oli allasjumppa Jalmarin Kodon uima-altaalla. Myöhemmin muotiin tuli myös senioreitten keskuudessa kuntosalitoiminta. Kuntosalilla onkin käyty ahkerasti, ensin Jalmarin Kodon kunto-osastolla vuodesta 2001. Syksyllä 2007 siirryttiin Hopeaharjussa olevaan Kuntokeskus KuntoCenteriin. Kuntosaliohjailun aloitti Raili Koskivuori, myöhemmin on kuntoiltu alkuopastuksen jälkeen omatoimisesti omassa tahdissa.

Kuntoiluun liittyi myös ulkopuolisen ohjaajan vetämänä itämainen Tai-Ji syksyllä 2002 ja jatkui keväällä 2003. Tai-Ji oli voimistelua, johon liittyi myös perehtymistä itämaiseen ajatteluun. Tämä liikuntamuoto ei kuitenkaan saanut kiinnostusta yhtä vuotta pitempään.

Uusin kerho on **Käsityökerho Kässäri**, joka aloitti 21.8.2006 ohjaajinaan Maija Uotila ja Leena Kostia. Tässä kerhossa jokainen on tehnyt omaa työtänsä ja kokeneemmat ovat neuvoneet aloittelijoita eri työvaiheissa. Työtavat ovat herättäneet vilkasta keskustelua, mm. sukan kantapää on tullut tehdyksi monella tavalla. Yhteistä työtä, torkkupeittoa, alettiin kutoa vuoden 2010 keväällä tarkoituksena saada työ jouluksi 2010 valmiiksi. Seuraavana yhteisenä projektina saattaa olla sukkien kutominen varusmiehille.

Matkat ja retket

Kiinnostavia toiminnassa ovat olleet myös matkat ja retket, jotka ovat suuntautuneet niin kotimaahan kuin ulkomaillekin. Matkoihin on usein liittynyt teatteri-, ooppera- ja muita musiikkitapahtumia sekä tutustumista matkakohteiden historiaan erilaisten museoiden, taidenäyttelyiden ja kirkkokäyntien muodossa. Matkat ovat useimmiten suuntautuneet kotimaahan, joitakin matkoja on tehty myös Ruotsiin, Tanskaan, Viroon, Venäjälle, Latviaan, Saksaan ja Itävaltaan.

Matkanjohtajina ovat useimmiten toimineet yhdistyksen jäsenet eritoten Onni Lehtonen, Maija-Liisa Jalava ja Anneli Malmi, Itävallan matkalla Maija Pesonen.

Ensimmäinen yhteinen retki oli ruskaretki pohjoiseen. Sinne lähdettiin Kangasalan kirkkoherran Heikki Nurmirannan opastamana 28.8. - 3.9.1989. Retki oli muistiinpanojen perusteella onnistunut ja jatkoa toivottiin.

Myöhemmin liikunnalliset retket on tehty lähiseudun retkikohteisiin, joissa on perinteiden mukaisesti kahviteltu pannukahvilla ja paistettu tikun nenässä makkaraa. Samalla on tutustuttu ympäröivään luontoon. Tämä toiminta alkoi Liikunta- ja patikkaryhmänä 18.9.1999 laavuretkellä Taivalpirtille Leevi Kuismasen vetämänä.

Retkitoiminta on jatkunut niin, että syksyisin on ollut ruskaretki jollekin laavulle oman kunnan tai lähikuntien alueelle. Talvella on vietetty talvipäivää lähistön kiinnostavissa paikoissa, Vesaniemi, Äijälä-talo ja Ahjärveläisten talo esimerkkeinä mainittakoon.

Luennot ja alustukset

Jäsenistöä kiinnostavia ovat olleet myös lukuisat luennot ja alustukset, joita eri alojen asiantuntijat ovat pitäneet. Usein aiheet ovat sivunneet terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta, mutta myös yhteiskunnalliset ja historialliset aiheet ovat kiinnostaneet. Tilaisuuksissa on neuvottu, miten kirjoitetaan ”Elämäni tarina”, kuultu Kangasalaan liittyvää historiaa mm. Kolmen Kaarinan kohtaloista ja Huutijärven perunalajikkeesta, jonka nimeksi muotoutui viljelijänsä mukaan Vorssin Manta.

Myös sotahistoriaa on valotettu, esimerkiksi kapteeni Kari Turpeisen kertomana aiheena Kaksinkertaisen Mannerheimin ristin ritarin kenraalimajuri A.O. Pajarin elämäntyö. Suomen Ilmavoimista on yhdistyksemme jäsen kenraaliluutnantti Heikki Lyytinen kertonut. Mielenkiintoisia ovat olleet myös virallisten kokouksien yhteydessä pidetyt katsaukset kunnan ajankohtaisista asioista. Eduskuntatyöstäkin on saatu selostuksia, paitsi oman kunnan kansanedustajan Heikki A Ollilan esittämänä, myös muitten, pääasiassa pirkanmaalaisten kansanedustajien selostuksina. Mainittakoon myös, että 18.10.2008 Hotelli Urussa näyttelijä Timo Närhinsalo Marsalkka Mannerheimina esitti monologin ”Viimeinen päiväkäsky”, minkä päätteeksi nautittiin Marskin illallinen ”Marskin” opastuksella.

Talous

Useimmissa vapaaehtoisesti toimivissa yhdistyksissä on huoli, miten saadaan toimintaa pyöritettyä, kun tulolähteinä ovat vain jäsenmaksut, arpajaiset ja mahdolliset kahvirahat. Myös oman yhdistyksemme talous on ollut välillä tiukalla, koska jäsenmaksu on yritetty pitää mahdollisimman alhaisena, jotta se ei olisi este jäsenyydelle. Yhdistyksen talouden tukemiseksi on kunta myöntänyt kulttuurimäärärahoista pienen summan vuosittain. Kerhojen toimintakuluihin on Kansiolta saatu

avustusta. Myös kaksi onnistunutta ilmoitusliitehanketta Kangasalan Sanomissa on antanut liikkumavaraa, jotta toimintaa on voitu pyörittää kohtuullisesti ja esimerkiksi kerhojen ohjaajia voitu lähettää kursseille.

Piirin tilaisuudet Kangasalla

Piirin yhdistykset ovat vuorollaan järjestäneet yhteisiä koko piirin tilaisuuksia. Kangasalla on tilaisuuksia järjestetty

Syyskokous 1989

Syyskokous 1997

Kevätkokous 2008

Piirin kirkkopyhä 16.5.1999

Piirin syyspäivätapahtuma: Kangasala kierros 12.9.2002

Piirin kirkkopyhä 22.5.2005

Aloitteet ja kannanotot

Yhdistys on myös toiminut liittoon päin aloitteellisesti ja kantaa ottaen.

Toukokuun 2000 Liittokokoukselle yhdistys jätti aloitteen, jossa esitetään selvitettäväksi onko muissa Pohjoismaissa sekä Baltian maissa yhteistyökumppaneiksi soveltuvia aatepohjaltaan ja tavoitteiltaan samansuuntaisia eläkeläisten katto-organisaatioita sekä selvittää mahdollisuudet yhteistoimintaan.

Liittohallituksen kanta aloitteeseen oli, että ”liitto voi olla tässä asiassa aloitteellinen”. Yhdistyksen edustajat esittivät tähän kantaan muutosesityksen ”liitto on tässä asiassa aktiivinen”. Äänestyksessä yhdistyksen esitys voitti.

Toisen kerran liittokokoukselle jätettiin toukokuun 2004 kokouksessa aloite ansiomerkkisäännösten muuttamisesta niin, että harrastusmerkki voitaisiin myöntää jäsenille, jotka ovat mukana aktiivisesti harrastusryhmissä, mutta eivät varsinaisessa yhdistystoiminnassa. Tämän aloitteen liittohallitus esitti hylättäväksi. Liittokokous oli asiassa liittohallituksen kannalla ja esitys hylättiin äänestyksen jälkeen.

– Saman vuoden syksyllä liittohallitus teki päätöksen, että kaikille uusille jäsenille annetaan liitolle suunniteltu jäsenmerkki. Perustelut olivat samat kuin kangasalalaisten aloitteessa: sitoutettaisiin jäsenet yhdistykseen osoituksena yhteenkuuluvuudesta.

Kansallisen Senioripiirin syyskokoukselle 2003 jätettiin ponsiesitys, että piiri esittää liittohallitukselle yhdistyksiltä perittävän jäsenmaksuosuuden pienentämistä. Tämäkään esitys ei johtanut tulokseen, vaan liitolle jäsenmaksusta menevä osuus on edelleen 10 euroa jäseneltä.

Edustukset ja jäsenyydet

Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet eri yhteisöjen toimintaan joko säännöissä mainituin perustein tai muuten valittuina eri tehtäviin

Yhteistyötahot

Kansallinen senioriliitto ry

Pirkanmaan Kansallinen senioripiiri ry, liittymispäivä 19.1.1987

Kangasalan Eläkeläisten Neuvottelukunta, jonka viisi Kangasalla toimivista useista eläkeläisjärjestöistä perusti vuoden 1994 loppupuolella.

Vanhusneuvosto Kangasalle perustettiin neuvottelukunnan esityksestä kunnanvaltuustossa 11.12.2000. Eläkeläisyhdistysten neuvottelukunta tekee Vanhusneuvostolle esityksiä vietäväksi edelleen kunnan päättäviin elimiin.

Vanhusneuvoston aloitteesta eläkeläisjärjestöt ovat osallistuneet Rekola kodin vanhusten ulkoiluttamiseen ja keskustelutuokioihin.

Vanhusten palvelutalo Jalmarin Kodossa on vuosittain pidetty Kodon asukkaille suunnattu yhteislaulutilaisuus.

KUNNIAJÄSENET

Kunniapuheenjohtaja

Onni Lehtonen 1997

Kunniajäsenet:

Eila Rantala 1999
Risto Mäkinen 2000
Aarne Räsänen 2005
Maija-Liisa Jalava 2006

PUHEENJOHTAJAT

Onni Lehtonen 1986 - 1996

Aarne Räsänen 1997 - 2000

Maija-Liisa Jalava 2001 – 2004, 2009

Maija Pesonen 2005 - 2008

Osmo Mäkinen 2010 -

JÄSENMÄÄRÄT 1986 - 2010

1986	75	1999	183
1987	75	2000	191
1988	110	2001	203
1989	110	2002	209
1990	114	2003	221
1991	104	2004	220
1992	125	2005	218
1993	118	2006	210
1994	119	2007	217
1995	134	2008	210
1996	164	2009	212
1997	171	2010	199
1998	172		

LIITE

Johtokunta 1986 - 1987

Perustamiskokous 13.3.1986 Kangasalan
Kansallinen Eläkeläisseura ry-Kansalliset Eläkeläiset
Johtokunta järjestäytyi 23.10.1986 Tukikohdassa

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	sihteeri
Mäkinen Erkki	rahastonhoitaja
Jussila Jaakko	
Koski Onni	
Mäkinen Pirkko	
Sohlén Nils	
Talvitie Liisa	
Tuormaa Tauno	

Johtokunta 1988

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	sihteeri
Mäkinen Erkki	rahastonhoitaja
Jussila Jaakko	
Mäkinen Pirkko	
Sohlén Nils	
Talvitie Liisa	
Tuormaa Tauno	

Johtokunta 1989

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	sihteeri
Mäkinen Erkki	rahastonhoitaja
Jyske Simo	
Mäkinen Pirkko	
Nissilä Sylvi	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Johtokunta 1990

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	sihteeri
Mäkinen Erkki	rahastonhoitaja
Jussila Jaakko	
Jyske Simo	
Nissilä Sylvi	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Johtokunta 1991

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	sihteeri
Mäkinen Erkki	rahastonhoitaja
Jyske Simo	
Mäkinen Pirkko	
Nissilä Sylvi	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Johtokunta 1992

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	
Jussila Jaakko	
Koski Onni	
Myllärniemi Kimmo	
Mäkinen Erkki	
Mäkinen Pirkko	
Sohlén Nils	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Mäkinen Risto	sihteeri
Forsblom Eira	rahastonhoitaja

Johtokunta 1993

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Aakkula Laila	
Jussila Jaakko	
Myllärniemi Kimmo	
Mäkinen Erkki	
Mäkinen Pirkko	
Nissilä Sylvi	
Sohlén Nils	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Mäkinen Risto	sihteeri
Forsblom Eira	rahastonhoitaja

Johtokunta 1994

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Jussila Jaakko	
Myllärniemi Kimmo	
Mäkinen Erkki	
Mäkinen Pirkko	
Nissilä Sylvi	
Räsänen Aarne	
Sohlén Nils	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Mäkinen Risto	sihteeri
Forsblom Eira	rahastonhoitaja

Hallitus 1995

Lehtonen Onni	puheenjohtaja
Rantala Eila	varapuheenjohtaja
Jussila Jaakko	
Kivinen Leena	
Mäkinen Erkki	
Mäkinen Pirkko	
Räsänen Aarne	
Sohlén Nils	
Summanen Maire	
Tuormaa Tauno	

Mäkinen Risto	sihteeri
Forsblom Eira	rahastonhoitaja

Hallitus 1996

Lehtonen Onni
Rantala Eila
Jussila Jaakko
Kivinen Leena
Mäkinen Erkki
Mäkinen Pirkko
Räsänen Aarne
Sohlén Nils
Summanen Maire
Tuormaa Tauno

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Mäkinen Risto
Forsblom Eira

sihteeri
rahastonhoitaja

Hallitus 1997

Räsänen Aarne
Rantala Eila
Forsblom Eira (rahastonhoitaja (kuollut 17.4.1997))
Kivinen Leena rahastonhoitaja 23.4.1997
Mäkinen Risto
Hyttinen Pauli
Jokio Maire
Paavola Mauno
Tamminen Jaakko

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Hallitus 1998

Räsänen Aarne
Hyttinen Pauli
Hytönen Pentti
Mäkinen Risto
Jokio Maire
Kivinen Leena
Paavola Mauno
Rantala Eila
Tamminen Jaakko

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
taloudenhoitaja
sihteeri

Hallitus 1999

Räsänen Aarne
Hyttinen Pauli
Mäkinen Risto
Hytönen Pentti t
Jalava Maija-Liisa
Jokio Maire
Kivinen Leena
Paavola Mauno
Tamminen Jaakko

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
aloudenhoitaja

Hallitus 2000

Räsänen Aarne
Hyttinen Pauli
Jokinen Pentti A
Hytönen Pentti
Jalava Maija-Liisa
Jokio Maire
Kurki Raija
Paavola Mauno
Tamminen Jaakko

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
taloudenhoitaja

Hallitus 2001

Jalava Maija-Liisa
Hyttinen Pauli
Jokinen Pentti A
Hytönen Pentti
Arvola Seija
Kuismanen Leevi
Kurki Raija
Pajumaa Liisa
Sutinen Arvo

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
taloudenhoitaja

Hallitus 2002

Jalava Maija-Liisa
Kuismanen Leevi
Karvinen Ritva
Arvola Seija
Kostia Hannu
Malmi Anneli
Nisula Tuomo
Pajumaa Liisa
Sutinen Arvo

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Limo Sirpa

taloudenhoitaja

Hallitus 2003

Jalava Maija-Liisa
Korkee Irma
Arvola Seija
Kostia Hannu
Kuismanen Leevi
Malmi Anneli
Nisula Tuomo
Pajumaa Liisa
Sutinen Arvo

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Ijäs Eila
Limo Sirpa

sihteeri
taloudenhoitaja

Hallitus 2004

Jalava Maija
Korkee Irma
Mäkelä Sinikka sihteeri
Kostia Hannu
Kuismanen Leevi
Malmi Anneli
Pajumaa Liisa
Räsänen Salme
Sutinen Arvo

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Nikkanen Ritva

taloudenhoitaja

Hallitus 2005

Pesonen Maija
Korkee Irma
Mäkelä Sinikka
Kostia Hannu
Malmi Anneli
Nurminen Raili
Räsänen Salme
Saikku Jorma
Uotila Tauno

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Nikkanen Ritva

taloudenhoitaja

Hallitus 2006

Pesonen Maija
Korkee Irma
Mäkelä Sinikka
Nurminen Raili
Räsänen Salme
Saikku Jorma
Tiainen Kaija
Torkkel Martti
Uotila Tauno

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Nikkanen Ritva

taloudenhoitaja

Hallitus 2007

Pesonen Maija
Nurminen Raili
Lindfors Tuulikki
Oksman Tellervo
Räsänen Salme
Saikku Jorma
Uotila Tauno

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Korkee Irma
Nikkanen Ritva

sihteeri
taloudenhoitaja

Hallitus 2008

Pesonen Maija
Nurminen Raili
Korkee Irma
Lindfors Tuulikki

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Oksman Tellervo
Saikku Jorma
Torkkel Martti
Uotila Tauno

Nikkanen Ritva

taloudenhoitaja

Hallitus 2009

Jalava Maija
Korhonen Kyllikki
Korkee Irma
Nikkanen Ritva
Haapa Anne
Kostia Hannu
Lindfors Tuulikki
Torkkel Martti

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
taloudenhoitaja

Hallitus 2010

Mäkinen Osmo
Haapa Anne
Pikkola Ilkka
Nikkanen Ritva
Korhonen Kyllikki
Korkee Irma
Kostia Hannu
Lindfors Tuulikki

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
taloudenhoitaja

Kerhojen vetäjinä ovat toimineet:**Sirpakat**

Eila Rantala
Salme Räsänen
Kyllikki Korhonen
Helka Lahti-Ritari
Ritva Mikkola

Kuntoilijat

Leena Kivinen
Eila Rantala
Raili Koskivuori
Seija Arvola
Maija-Liisa Jalava
Sinikka Mäkelä
Kaija Tiainen
Tuulikki Lindfors

Keskustelukerho

Aarne Räsänen
Pauli Hyttinen

Kässäri

Maija Uotila
Leena Kostia

Kipinät

Maija-Liisa Jalava
Tuulikki Lindfors
Helmi Nurmi

Kontiot

Tuomo Nisula
Mauri Ritari
Pauli Hyttinen

Orkideat/Vire

Tuulikki Lindfors
Helka Lahti-Ritari
Eila Ijäs
Kaija Tiainen
Sinikka Mäkelä

Libris

Raija Kurki
Tellervo Oksman
Reetta Saikku

Jäsenyydet

Piirihallitus:

Onni Lehtonen 1988-1990, vpj 1989, 1995-1996

Aarne Räsänen 1997-2000

Maija-Liisa Jalava 2001- 2004, muistijumppa-
vastaava 2002-2004

Maija Pesonen 2007-2008, koulutus-
sihteeri 2007-

Liittovaltuusto:

Aarne Räsänen, jäsen 1998-2002

Leevi Kuismanen, varajäsen , 2002-2004

Sinikka Mäkelä ,varajäsen 2004-2006

Maija Pesonen, varajäsen 2006-2008, jäsen 2008-

Liiton muistijumppaprojektin ohjausryhmä

Maija-Liisa Jalava, jäsen 2002-2003

Kangasalan Eläkeläisten Neuvottelukunta

1995: Eila Rantala, Aarne Räsänen

1997: Pauli Hyttinen, Eila Rantala

2000: Anna Kuismanen, Pauli Hyttinen

2001: Pauli Hyttinen, Seija Arvola

2002: Seija Arvola, Pauli Hyttinen

2003-2004: Pauli Hyttinen, Seija Arvola

2005-2006: Maija-Liisa Jalava, Tauno Uotila

2007-2008: Raili Nurminen, Tauno Uotila

2009-: Seija Arvola, Kyllikki Korhonen

Vanhusneuvosto

2001: Pentti A Jokinen, Pauli Hyttinen (kunnan ed.), vara Raija Kurki

2002: Pentti A Jokinen

2003: Irma Korkee, Pauli Hyttinen (kunnan ed.)

2004: Irma Korkee

2005-2008: Raili Nurminen, Irma Korkee (kunnan ed. varajäsen Maija-Liisa Jalava)

2009-2012: Raili Nurminen, varajäsen Ilta-Lahja Sovijärvi

2009-2010: Irma Korkee (kunnan ed., varajäsen Maija-Liisa Jalava)

(Kunnanhallituksen edustajat valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan)

KANGASALAN KANSALLISET SENIORIT RY

ALOITE LIITTOKOKOUKSEEN 15.-16.5.2004

”Kansallinen Senioriliitto ry:n ansiomerkkien säännöt:

Kansallinen Senioriliitto ry:n ansiomerkkien tarkoituksena on tunnustuksen antaminen niille jäsenille ja muille henkilöille, jotka ovat merkittävästi vaikuttaneet liiton tai siihen kuuluvien yhdistysten toimintaa.

Ansiomerkit ovat:

ANSIOMERKKI (lähinnä yhdistystoiminnasta)

HOPEINEN ANSIOMERKKI (lähinnä piiri- ja yhdistystoiminnasta)

KULTAINEN ANSIOMERKKI (lähinnä liittotoiminnasta)

Kansallisen Senioriliiton yhdistysten toiminta tapahtuu suurimmaksi osaksi eri harrastusryhmien muodossa. Harrastusryhmiin osallistuu aktiivisesti lukuisa määrä henkilöitä, jotka eivät niin usein toimi varsinaisissa yhdistystehtävissä. Mielestämme on tärkeätä, että myös näiden aktiivisten harrastajien osallistuminen huomataan ja heidät sitoutetaan Kansallisen Senioriliiton toimintaan. Yhteenkuuluvuuden osoittamiseksi pitää olla merkki, joka on kaikkien senioriharrastajien saavutettavissa, ja joka toisaalta nostaa varsinaisen Ansiomerkin asemaa merkinä osallistumisesta aktiivisesti yhdistystoimintaan.

Kangasalan Kansalliset Seniorit ry esittää Ansiomerkkisäännöstöä muutettavaksi siten, että

**Merkiksi kiinnostuksesta seniorien harrastustoimintaa kohtaan voidaan jäsenille myöntää kahden vuoden aktiivisen harrastustoiminnan jälkeen Harrastusmerkki.
Harrastusmerkin myöntää yhdistyksen hallitus.**

Harrastusmerkin myöntämisen jälkeen ansiomerkkisäännöstöä noudatetaan entisin säännöin.

Kangasalla 4.3.2004

KANGASALAN KANSALLISET SENIORIT RY

Maija-Liisa Jalava
puheenjohtaja

Sinikka Mäkelä
sihteeri

KANSALLINEN SENIORILIITTO RY
Hallitus

Kansakoulukatu 5 B 18
00100 HELSINKI

Aloite Liittokokoukselle 20 - 21.5.2000

Tehtyjen tutkimustenkin mukaan on eläkeläisyhdistyksen jäseneksi liittymisen syynä usein tarve saada sekä tavata uusia ystäviä. Eläkeläisten edunvalvonta ei siis ole ensimmäisten motivaatio-tekijöiden joukossa. Eläkeläisten eräs merkittävä harrastustoiminta on matkat ja matkustaminen. Kohteina on yhä enenevässä määrin ulkomaiset kohteet. Näin tapahtuva kansainvälistyminen on eläkeläiselle entistä tuntuun 2000-luvun Suomessa.

Ystävyys ei tunne rajoja.

Ymmärtääksemme eläkeläisten toiminta on esimerkiksi kaikissa Pohjoismaissa saman suuntaista kuin meilläkin. Tämän johdosta esitämme yhteistyömme laajentamista kansainväliseen suuntaan ja teemme Hyvinkäällä pidettävälle Liittokokoukselle seuraavan aloitteen:

Kansallinen Senioriliitto ry selvittää ensiksi, onko muissa Pohjoismaissa sekä Baltian maissa toiminnassa aatepohjaltaan ja tavoitteeltaan samansuuntaisia sekä yhteistyökumppaneiksi soveltuvia eläkeläisten katto-organisaatioita.

Toiseksi Liiton tulee selvittää ja neuvotella mahdollisuudet yhteistoiminnasta näissä maissa. Yhteistoiminnan aloitus voisi tapahtua esimerkiksi Ruotsissa ja Virossa - lähimmissä naapurimaissamme.

Yhteistoiminnan lopullisena tavoitteena olisi yhdistystasolla tapahtuva ystävyystoiminta kuten on esimerkiksi kuntatasolla toteutettu ystävyys- ja kummikuntatoiminta. Yhteistyö lähentäisi meitä kulttuurillisesti sekä avaisi uusia näköaloja matkojen ja tapahtumien järjestämisessä. Kaiken kaikkiaan se antaisi uutta sisältöä ja syvyyttä eläkeläistoimintaamme. Myös tärkeään edunvalvontatehtävän hoitamiseen voisimme saada ja myös antaa uutta ulottuvuutta.

Yli rajojen tapahtuva ystävyystoiminta olisi sopiva ja toteuttamiskelpoinen osa-alue "uskalla rikkoa rajasi"-teemallemme.

Kangasalla 14.03.2000

KANGASALAN KANSALLISET SENIORIT RY

Aarne Räsänen
Puheenjohtaja

Pentti A. Jokinen
Sihteeri

Kangasalan kansalliset seniorit ry

II OSA

HISTORIIKKI

vuosilta 2011 – 2015

Puheenjohtajan tervehdys

Alkanut vuosi 2016 on Kangasalan kansalliset seniorit ry:n juhlavuosi. Vietämme yhdistyksen 30-vuotisjuhlaa Kangasalan lukiolla 13.3.2016. Yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 13.3.1986.

Yhdistyksen toiminta on alusta alkaen ollut vilkasta. Erilaiset kerhot ovat tarjonneet harrastusmahdollisuuksia niin henkisen hyvinvoinnin kuin fyysisen kunnon kohentamiseksi. Retkiä ja matkoja eri paikkakunnille tai teattereihin ja konsertteihin on tehty säännöllisesti.

Tapaamiset kahvivilaisuuksissa tai muuten mahdollistavat ajankohtaisten asioiden seuraamisen. Voimme myös keskustella seniorien elinpiiriin ja hyvinvointiin vaikuttavista asioista.

Erityisen tärkeätä senioritoiminta on yhteiskunnan ja palvelujärjestelmien ajankohtaisten muutosten johdosta, joihin meillä on oikeus vaikuttaa. Tarvitsemme kaikkien jäsentemme aktiivisuutta myös, jotta osaamme oikein ja tehokkaasti käyttää kehittyviä palveluita.

Lämmin kiitos Sinikka Mäkelälle yhdistyksemme historiikin päivittämisestä. Kiitän myös Teitä kaikkia yhdistyksessä toimivia. Kangasalla parhainta ovat ihmiset. Me tarvitsemme toisiamme. Pidetään toisistamme jatkossakin huolta.

Iloista ikääntymistä!

Kangasalla 10.1.2016

Jukka Mäkelä

Kangasalan kansalliset seniorit jatkavat...

Toiminta on jatkunut virkeästi. Osallistumismahdollisuuksista on kerrottu jäsenistölle kaksi kertaa vuodessa jäsenkirjeellä, keväällä ja syksyllä. Niissä hallitus kertoo kauden suunnitelmista ja toivoo jäsenten vinkkejä sekä runsasta osallistumista tilaisuuksiin. Lisäksi ilmoituskanavana on toiminut Kangasalan Sanomat, eritoten Seurat toimii palstan välityksellä. Myös yhteydet paikallisiin eläkeläisjärjestöihin ovat kiinteät samoin kuin Pirkanmaan kansalliseen senioripiiriin sekä kattojärjestöön Kansalliseen senioriliittoon.

Jäsenistö

Jäsenmäärä on pysynyt suhteellisen vakaana, vaikka pienoista vähenemistä onkin tapahtunut. Syynä on ollut lähinnä luonnollinen poistuma eikä tilalle ole tullut samaa määrää uusia jäseniä. Hyväkuntoisten ja monipuolisesti harrastavien eläkeläisten määrän kasvaessa avautuu mahdollisuuksia jäsenmäärän lisäämiselle. Tärkeimpänä vetovoimatekijänä on yhdistyksen monipuolinen, laadukas ja virikkeellinen toiminta. Jäsenmäärän lisääminen on myös yhdistyksen toiminnan keskeinen tavoite. Yhdistyksen oma kotisivu <http://kangasala.senioriyhdistys.fi/> on avattu vuonna 2006 ja se toimii hyvänä tiedonvälityskanavana myös uusien jäsenten hankinnassa. Alkuvuosina sivun ylläpitäjänä toimi Sinikka Mäkelä ja vuodesta 2008 lähtien Ritva Nikkanen.

Jäsenmäärien kehitys 2011 - 2015

2011	190
2012	195
2013	201
2014	189
2015	190 + 1 kannatusjäsen

Kunniajäsenet

Kunniapuheenjohtaja	Onni Lehtonen	1997 (kuollut 7.1.2013)
Kunniajäsenet	Aarne Räsänen	2005
	Maija Jalava	2006

Kerhot

Kerhot ovat jatkaneet toimintaansa lähes ennallaan. Ainoastaan Lausuntaryhmä Oodit on joutunut lopettamaan toimintansa pitkäaikaisen ohjaajansa Orvokki Nuutisen poismenon jälkeen. Tilalle ei löytynyt ohjaajaa eikä pelkkä kokoontuminen kuukausittain tuntunut kerholaisten mielestä enää mielekkäältä, koska yhdistyksen muut kerhot antoivat mahdollisuuksia muutenkin yhdessä toimimiseen.

Uutena kerhona on aloittanut vuoden 2015 syksyllä Vesijumpparyhmä, yhteyshenkilönään Pirjo Mäkelä. Kerholaiset jumppaavat Kuohun altaassa kerran viikossa Kuohun ohjaajien opastuksella. Tämä liikuntamuoto on herättänyt ansaittua kiinnostusta, onhan eläkeikäisten liikkuminen, liike on lääke, ensiarvoisen tärkeää.

Muut toiminnassa olevat kerhot ovat: Kuntosali, Kirjallisuuskerho Libris, Käsityökerho Kässäri, Muistikerho Kipinät, Muistikerho Kontiot, Muistikerho Vire ja Senioritanssikerho Sirpakat.

Kerhojen ohjaajina/yhteyshenkilöinä toimivat yhdistyksen jäsenet.

Kerhojen toiminta on ollut vilkasta ja virikkeitä antavaa, siitä osoituksena suhteellisen vakaina pysyneet osallistujamäärät, joskin kerhoihin toivottiin lisää kävijöitä.

Matkat ja retket

Kotimaan matkailu on ollut päällimmäisenä toiminnassamme. Matkat ja retket ovat suuntautuneet niin lähiympäristöön, esimerkkinä kotiseuturetket ja Mänttään Gösta Serlachius-museoon, kuin vähän kauemmaksi, esimerkkeinä Vaasan ja Ahvenanmaan retket. Muina kulttuurimatkoina mainittakoon retket Naantaliin ja Tuusulanjärven taiteilijakoteihin.

Ulkomaan matkailuun ja risteilyihin on jäsenillämme ollut tilaisuus piirin järjestämällä matkoilla mainittakoon Pietarin risteily sekä risteilyt Tukholmaan ja Tallinnaan..

Teatterit ja konsertit

Teattereissa ja konserteissa on vuosittain käyty 8-12 kertaa, konserttien osuus on ollut 2-3 kertaa vuodessa. Teatterinäytökset ovat pääasiassa olleet Tampereen teattereissa, mutta myös Hämeenlinnassa, Lahdessa ja Valkeakoskella on tutustuttu sikäläisten teattereiden tarjontaan. Kesäteattereiden tarjontaa on seurattu paitsi kotikunnassa Kangasalla myös Valkeakoskella. Järjestäjänä teatteritapahtumissa on ollut Anneli Malmi, Kangasalla Irma Korkee.

Konsertit ovat pääosin olleet Lahden Sibeliustalossa, yksi konsertti tämän viisivuotiskauden aikana on ollut YL:n konsertti Hämeenlinnassa. Maija Jalava on ollut järjestäjänä näissä musiikkitilaisuuksissa.

Ulkoilutapahtumat

Senioreiden perinteinen ulkoilutapahtuma on ollut Seniorikävely, joka on vuosittain järjestetty toukokuussa kaikissa senioriyhdistyksissä. Omassa yhdistyksessämme tapahtuma ei viime vuosina oikein ole kiinnostanut, osallistujia on ollut vuosittain vain kymmenkunta.

Aikaisemmin vireätä laavuretkitoimintaa on yritetty elvyttää, vielä ei ole oikein saatu toimintaa vauhtiin, vaikka mielenkiintoinen kohde onkin löydetty Vallitun vapaa-aika-alueelta.

Muut tilaisuudet

Yhdistykselle on muodostunut perinteeksi yhteislaulutilaisuuden järjestäminen Jalmarin Kodossa. Laulattajana on toiminut Anja Arvonen ja laulajina Jalmarin Kodon asukkaat ja yhdistyksemme jäsenet.

Perinteisiä ovat myös Kevätmatinea ja Syyskauden avaus Ahjärven talossa. Näihinkin tilaisuuksiin on saatu vieraiksi kiinnostavia keskustelijoita, esimerkiksi Senioriliiton puheenjohtaja Tapani Mörttinen, Kangasala-talon toimitusjohtaja Timo Kotilainen, oman kunnan kansanedustaja Heikki A Ollila, onpa matineassa kuultu kuorolauluakin, esiintyjänä Tampereen senioreiden Mieskuoro Kelot.

Joululounas voidaan katsoa myös perinteeksi . Koska ajankohta kuitenkin on paremminkin päivällisen aikaa, nimi muutettiin Joulupäivälliseksi. Hyvä näin, perinne kuitenkin säilyy. Joulupäivällisen nautintapaikka on ollut viime vuosina Kahvila Elli'n.

Luennot ja alustukset

Syksyllä 2014 aloitettiin Aamukahvivilaisuudet kerran kuukaudessa Jalmarin Kodossa. Vuoden 2015 alussa kahvivilaisuudet muutettiin iltapäiväkahveiksi ajankohdan tunnuttua paremmalta. Syksyllä 2015 kahvipaikaksi muutettiin Kahvila Elli'n. Kahveilla eri alojen edustajat ja asiantuntijat esittelivät toimialojensa toimintaa.

Sääntömääräisten kokousten yhteydessä on myös kuultu mielenkiintoisia alustuksia. Yleensä alustukset ovat käsitelleet oman kunnan asioita, mutta myös yleisemmät ja valtakunnalliset asiat ovat saaneet sijansa. On käsitelty tiedottamista kunnassa, Kangasalan Sanomien toimituspolitiikkaa päätoimittajan eläköitymisen jälkeen, mahdollisia kuntaliitoksia, ikäihmisten autoilua ja liikenneturvallisuutta. Tuoreimpana Pirkko-Liisa Ollilan alustus aiheesta ”Terveisiä Kaivannosta”, mikä käsitteli vapaaehtoistyöntekijöitten näkökulmaa vastaanottokeskuksen toiminnasta ja turvapaikanhakijoista.

Vapaaehtoistyö

Yhdistyksellä ei ole ollut varsinaista vapaaehtoistoimintaa. Vanhuusneuvoston vireille panema Rekola-kodin vanhusten ulkoiluttaminen on viime vuosina jäänyt Raili Nurmisen varaan. Toivottavasti lisää jalkoja toimintaan löytyy, kaikkihan me vanhenemme.

Martti Haapa on käynnistänyt talkooapua erilaisissa kodin pikkutehtävissä kuten lampun vaihdossa, verhotangon kiinnityksessä tms. Tämäkin toiminta kaipaa kohteitaan ja lisää käsiä.

Talous

Yhdistyksen varainhankinta on perustunut jäsenmaksuihin, arpajaistuloihin ja vapaaehtoisein kahvirahoihin. Lisäksi Kansallinen Sivistysliitto Kansio on välittänyt kerhojen toiminnan tukemiseen valtion avustusta. Vaikean taloudellisen tilanteen johdosta valtion budjettiin ei kuitenkaan enää vuoden 2015 jälkeen ole osoitettu tällaista avustusta.

Piirin tilaisuudet Kangasalla

Tällä viisivuotiskaudella piirin tilaisuuksia ei Kangasalla ole ollut. Piirin ja liitonkin toimintaan on kuitenkin voitu vaikuttaa vahvan osallistumisen kautta piirin hallinnon, liittovaltuuston ja liittohallituksen jäsenyyksien kautta.

Loppupäätelmiä kuluneesta viisivuotiskaudesta

Kangasalan kansallisten senioreiden toiminta on jatkunut alussa todetun mukaisesti vireänä. Erityisesti kerhot ja kulttuurimatkat ovat saaneet vakiintuneet ystävänsä. Myös liikunta- ja muut kuntoilumuodot ovat herättäneet kiinnostusta. Seuraavalle kaudelle löytynee myös uusia kiinnostuksen kohteita, jotka löytävät sijansa yhdistyksen toiminnassa. Tästä on hyvä jatkaa.

Hallitus 2011

Mäkinen Osmo, puheenjohtaja
Haapa Anne, varapuheenjohtaja
Pikkola Ilkka, sihteeri
Korhonen Kyllikki
Korkee Irma
Kostia Hannu
Nikkanen Ritva, taloudenhoitaja, jäsenrekisteri
Rantanen Timo, tiedottaja

Nurminen Raili, emäntä

Hallitus 2012

Haapa Anne, puheenjohtaja
Rantanen Timo, varapuheenjohtaja
Pikkola Ilkka, sihteeri
Korhonen Kyllikki
Kostia Hannu
Mäkinen Osmo
Nikkanen Ritva, taloudenhoitaja, jäsenrekisteri
Rantala Timo

Nurminen Raili, emäntä

Hallitus 2013

Haapa Anne, puheenjohtaja
Rantanen Timo, varapuheenjohtaja
Pikkola Ilkka, sihteeri
Mäkinen Osmo
Rantala Timo
Nuutinen Marja
Mäkelä Kari
Seppälä Leena

Nurminen Raili, emäntä
Nikkanen Ritva, taloudenhoitaja, jäsenrekisteri

Hallitus 2014

Mäkelä Kari, puheenjohtaja
Rantanen Timo, varapuheenjohtaja
Rantala Timo
Nuutinen Marja
Seppälä Leena
Haapa Martti
Henttinen Ilari

Haapa Anne, sihteeri
Nikkanen Ritva, taloudenhoitaja, jäsenrekisteri

Hallitus 2015

Mäkelä Kari, puheenjohtaja
Mäkelä Jukka, varapuheenjohtaja
Frick Leila, sihteeri
Haapa Martti
Nuutinen Marja
Rantala Timo
Seppälä Leena

Nikkanen Ritva, taloudenhoitaja, jäsenrekisteri
Haapa Anne, emäntä
Rantanen Timo, tiedotusvastaava
Nurminen Raili, vanhusneuvoston edustaja
Pesonen Maija, Senioriliiton hallituksen jäsen

Teatteri- ja matkavastaava

Anneli Malmi 2011 -

Konsertit

Maija Jalava 2011 -

KERHOJEN VETÄJÄT 2011 - 2015

Kuntosali

Tuulikki Lindfors 2011 -

Vesijumpparyhmä

Pirjo Mäkelä 2015 -

Kirjallisuuskerho Libris

Sinikka Mäkelä 2011 - 2013

Anna-Maja Kallio 2014 -

Käsityökerho Kässärit

Maija Uotila 2011 - 2013

Leena Kostia 2011 -

Leena Seppälä 2014 -

Senioritanssiryhmä Sirpakat

Kyllikki Korhonen 2011 - 2015

Helka Lahti-Ritari 2011 -

Ritva Mikkola 2011 -

Eija Kahilainen 2015 -

Oodit

Salme Räsänen 2011 - 2013

Muistikerho Kipinät

Maija Jalava 2011 -

Helmi Nurmi 2012 - 2014

Muistikerho Kontiot

Pauli Hyttinen 2011 - 2015

Ilkka Pikkola 2015 -

Muistikerho Vire

Sinikka Mäkelä 2011 - 2013

Marja Nuutinen 2012 -

Jäsenyydet

Pirkanmaan piirihallitus

Piirin puheenjohtaja Maija Pesonen 2011 - 2014

Piirihallituksen jäsen Anne Haapa 2013 - 2014

Senioriliitto

Liittovaltuuston jäsen Maija Pesonen 2011 - 2012

Liittohallituksen jäsen Maija Pesonen 2013 -

Vanhusneuvosto

Raili Nurminen 2011 -

varajäsen Ilta-Lahja Sovijärvi 2011 - 2012

varajäsen Anne Haapa 2013 -

Kunnanhallituksen määräämänä Irma Korkee, varana Maija Jalava 2011 - 2012

Kangasalan eläkeläisyhdistysten neuvottelukunta

Kyllikki Korhonen 2011 - 2012

Anne Haapa 2011 -

Kari Mäkelä 2013 - 2014

Jukka Mäkelä, puheenjohtaja 2015 -